

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sacerdotale Ad consuetudinem S. Romanæ Ecclesiæ
aliarumque ecclesiarum ex Apostolic[a]e bibliothec[a]e ac
Sanctorum Patrum iurium sanctionibus, &
ecclesiasticorum doctorum scriptis ...**

Venetiis, 1579

De benedictione in fine missæ, & eua[n]gelio, In principio, dicendo. c. 37

urn:nbn:de:hbz:466:1-40307

Ritus celebrandi

cit, *Itē missa est* celebrans quoque stat versus populum. In Quadragesima autem a feria Quarta Cinerum vsque ad ferias Quartam maioris et hebdomade, in feriali officio postquam celebrans dixit orationes post communionem cum suis solitis conclusionibus antequam dicat *Dominus vobiscum*, stans in eodem loco ante librum dicit. *Oramus. Humiliate capita vestra Deo*, extensis manibus subiungit eadem voce orationes super populum ibidem positam: qua finita osculatur altare et vertens se ad populum dicit *Dñs vobiscum* et alia vt supra. In missa solenni dicto per celebratē *Oramus. Diaconus* vertens se ad populum iunctis manibus dicit vt supra, *Humiliate*, etc. quo dicto vertit se versus altare a tergo celebrantis, et celebrans dicit orationes.

C De *Oratione in fine missae, et Evangelio Scti Joannis*, c. 37.
O dicto *Itē missa est*, vel *Benedicamus Domino*, vt supra, Celebrans ante medium altaris stans iunctis manibus super altare, et capite inclinato, dicit secreta, *Placeat tibi sancta Trinitas* etc. quo dicto, extensis manibus hinc inde super altare positus, ipsum in medio osculatur, tum erigens se ad hunc stans versus illud, extendi, eleuat, et iungit manus capitq; cruci inclinans, dicit voce intelligibili, *Benedicat vos omnipotens deus* et iunctis manibus fac demissis ad terrā oculis, vertens se ad populum extensa manu dextra, iunctisque digitis semel benedicit populo, dicens *Pater, et filius, et spūs sanctus*, circulum perficiens reuertitur ad cornu Evangelij, vbi dicto *Dñs vobiscum*, etc. *Et cum spiritu tuo*, pollice dextro signans primū signo crucis altare seu librum, deinde frontes, os, et pectus, dicit, *In iū sci euāgelij secundū Joannem* vel *Sequentia sci euāgelij*, vt dictum est in rubricis generalibus, et *R. Gloria tibi domine*, iunctis manibus legit euangelium *In principio* vel aliud vt conuenit.

In principio erat verbum: et verbum erat apud Deum: et Deus erat verbum. Hoc erat in principio apud Deū. Omnia per ipsum facta sunt: et sine ipso factum est nihil, quod factum est. In ipso vita erat: et vita erat lux hominum: et lux in tenebris lucet: et tenebre eam non comprehenderūt. Sicut homo missus a Deo: cui nomen erat Joānes. Hic venit in testimonium: vt testimonium perhiberet de lumine: vt omnes crederent per illum. Non erat ille lux: sed vt testimonium perhiberet de lumine. Erat lux ve-

lar vera, que illuminat omnem hominem venientem in hunc mundū. In mundo erat: et mundus per ipsum factus est et mundus eum non cognouit. In propria venit: et sui eum non receperunt. Quotquot autem receperunt eum, dedit eis potestates filios dei fieri, his qui credunt in nomine eius. Qui non ex sanguinibus, neque ex voluntate carnis, neque ex voluntate viri, sed ex Deo nati sunt. **Genitrix dicit voce predicta.** Et verbū caro factum est. **Sargito stans, vt vnus, perficit euangelium eadem voce.** Et habitauit in nobis. Et vidimus gloriam eius, gloriam quasi unigeniti a patre, plenum gratie et veritatis. Si celebrans in Altari vertit faciem versus populum, non vertit se, sed stans vt erat, benedicit populum vt supra, in medio altaris; deinde accedit ad cornu euangelij, et dicit euangelium sancti Joannis. Si celebrat coram summo Pontifice, Cardinale, Legato Sedis Apostolice, Patriarca, Archiepiscopo, et Epō in prouincia, ciuitate, vel diecesi sua existente, celebras dicto **Placeat tibi sancta Trinitas** etc. dicit. **Benedicat vos omnipotes deus,** et conuertens se ad summum Pontificem genitrixus, ad Cardinalem vero, Legatum, vel Prelatum suum, capite inclinato quasi licentia benedicendi petens prosequitur, **Pater, et filius, et Spiritus sanctus** benedicens astantes a parte vbi non adest Pontifex, Cardinalis, Legatus, aut Prelatus predicti. Si autē celebrat corā Patriarca, Archiepiscopo, vel Episcopo extra eorum titulum, ecclesiam, prouinciam, ciuitatez vel diecesim constitutis, eis absqz alio respectu vt ceteris q inter sunt more confecto benedicit. Si autem celebrat pro defunctis, dicto **Placeat tibi sancta Trinitas**, vt supra, accedit ad cornu euangelij, et dicit euangelium sancti Joannis, pretermissa benedictione, que in missis defunctorum, non datur. Finito euangelio in fine missę, si celebrat corā summo Pontifice, Cardinale, Patriarca, Archiepiscopo, vel Episcopo in eorum residetijs, ecclesia, vel loco Iurisdictionis eorum, conuertit se ad illum coram quo ex predictis celebrat, et facit reuerentiam cōuenientem. Si non celebrat coram aliquo predictorum, huiusmodi reuerentiam pretermittit. Quibus omnibus absolutis, extinguuntur per ministrum candelę; interim sacerdos cooperto capite accipit sinistram calicem, dextram ponens super bursam ne cadat, descendit ad infra

Ritus celebrandi

ad infimum gradum altaris, et ibi in medio vertens se ad illud caput inclinatur et facta reuerentia, pcedente ministro, comodo quo venerat redit ad sacrificiū, interim dicens Antiphonā, *Et in puerorum*, et canticum, *Benedicite*. Si vero sit dimissurus huiusmodi vestes ante altare ubi celebravit finito euangelio predicto, ibidem deponit vestes, et dicit Antiphonā predictā, *Et in puerorum* cum cantico, et alijs orationibus, et suo loco pontifex. In missa solenni omnia facit vt supra, hoc excepto, quod ter postulo benedicit, primo a cornu epistolę dicens *Pater* secundo ante mediū altaris dicens *et filius*, tertio a cornu euangelij dicens *et spiritus sanctus*, et dicto euangelio secundū Joannē, vel alio vt supra, celebrans discedit cum ministris ordine quo venerat.

De his que omittuntur in missa pro Defunctis. Cap. 38.

In missa pro defunctis ante confessionem nō dicitur psalmus *Judica me Deus*, Sed pronūciata antiphona *Introibo ad altare Dei* et respōso a ministris, sed ad *Deum* qui *testificat* etc. dicitur *Adiuutorium nostrum* et *Confessio* cum reliquis vt supra. In missa solenni post confessionem non incensatur altare. Cum celebrans ad altare incipit, *Introitum*, nō signat se, sed manu dextera extensa facit signum crucis super librum, quasi aliquis benedicens, Non dicitur *Gloria patri* sed post psalmum repetitur *Requiem eternam* nec *Gloria in excelsis*, nec *Aleluia*, nec *Jube dōne benedicere*, nec *Dominus sit in corde meo*, nec osculatur librum, in fine In missa solenni subdiaconus finita Epistola non osculatur manū celebrantis, nec benedicitur. Diaconus non petit benedictionem, nec osculatur celebrantis manū, non tenentur luminaria ad Euangelium, sed duo tantum acolythi sine candelabris tenent medianū subdiaconum, tenentem librum euangeliorum. Non incensatur liber, nec in fine celebrans, nec defertur liber euangeliorum osculandus. Item in missa defunctorū non dicitur *Credo* non benedicitur aqua in calicem fundenda, sed dicitur *Deus qui humane substantię* etc. In missa solenni oblata et altare incensantur vt supra, incensatur solus celebrans, et non incensantur alij. Cum lauat manū, non dicitur *Gloria patri* in psalmo *Requiescat in pace innocens*. Subdiaconus non tenet patenam post celebrantem, sed tempore elevationis sacramēti incensat sacramentum.